

Omgevingswet

Vraagt de stelselwijziging om een nieuwe
afdeling Leefomgeving?

Edwin Oude Weernink

Robert Forkink

Congres Omgevingwet
The next level
16 juni 2016

Introstelling:

**Over 3 jaar is er binnen mijn organisatie
een Afdeling Leefomgeving!**

Veranderen van standpunt/mening?

- Download op youtube: bellen Amsterdam 1999

Organisatie in perspectief

- Kenbaarheid van een organisatie:
 - **Structuur**;
 - **Gedrag**.
- Kantoren, machines, fabrieken en mensen zijn zichtbaar en aanwijsbaar:
 - organisatie is een **abstractie** (geen concreet gehalte);
 - bestaat uit geheel van werkrelaties om een gemeenschappelijk doel te bereiken;
 - Iedere organisatie een eigen **moment** (beweegkracht) en **identiteit**;
 - Bij een wijziging van de organisatie = noodzakelijk om inzicht te verkrijgen in het moment + inzicht in interne belanghebbenden en de eisen vanuit de omgeving (**stakeholders**)

Organisatie in perspectief

- Interne daden van een organisatie:
 - Besluitvorming;
 - Beleid;
 - Systemen;
 - Procedures.
- Externe daden van een organisatie:
 - Producten;
 - Diensten.
- Tot slot; nog een factor die bepalend is op het functioneren van medewerkers; de **organisatiecultuur**.

Bevinding: Organisatiewijziging noodzakelijk?

- **Geen** organisatiewijziging noodzakelijk:
 - We werken momenteel al zaakgericht en worden binnenkort gestuurd op werkproces.
 - Het gaat meer om de instelling van de werknemers, gezamenlijk verantwoordelijk voelen.
 - Wij werken nu al integraal, alle onderdelen binnen 1 domein. Voordeel van een kleine ambtelijke organisatie.
 - Voor integraal werken is niet per definitie een organisatieverandering nodig.
 - Kleine generalistische gemeente werkt al integraal.

Bevinding: Organisatiewijziging noodzakelijk?

- **Wel** een organisatiewijziging noodzakelijk:
 - Juist door afsplitsing milieu en bouwtaken (RUD) (4e bestuurslaag) en privatisering in bouw (ook nog een externe partij erbij) wordt integraal werken ontmoedigd.
 - Op dit moment is integraal werken nog slechts een wensbeeld. De praktijk leert dat sectoraal bijna altijd nog de boventoon voert.
 - Afstanden tussen beleid en uitvoering zijn te groot.
 - Ontwikkeling en Publiek (waarvan onderdeel Vergunningen en Handhaving) zijn nu nog 2 verschillende afdelingen met 2 verschillende wethouders.
 - Nu weet Uitvoeringsdienst niet wat gemeente doet en vice versa. Ook staan beleid en uitvoering los van elkaar waar het intern de gemeente betreft.

Bevinding: Organisatiewijziging noodzakelijk?

- Weet niet:
 - Een integrale aanpak/werkwijze is sterk afhankelijk van de persoon.
 - Meer een cultuurverandering. Processen veranderen doorlopend.
 - Hangt samen met inbedding bestuurlijke ambitie.

Organisatiewijziging noodzakelijk?

Integraliteit in kwadraat!

- Horizontaal (integraliteit tussen afdelingen-sectorale taken/thema's)
- Verticaal (beleid → uitvoering)
 - Interne organisatie
 - Externe organisatie (RUD/Veiligheidsregio + ontwikkelingen Privaat)

Bestuurlijke portefeuilles

- Organieke indeling in afdelingen en bestuurlijke portefeuilles;
 - Afdelingen
 - Wethouders

Cultuurverandering

- Cultuurverandering wordt niet gekoppeld aan een organisatiewijziging!

Zijn er redenen voor een afdeling Leefomgeving? (noodzaak vanuit de wet?)

Noodzaak vanuit de wet?

Integraliteit = Fysieke leefomgeving = in ieder geval:

- bouwwerken;
- infrastructuur;
- watersystemen;
- water;
- bodem;
- lucht;
- landschappen;
- natuur;
- cultureel erfgoed

Noodzaak vanuit de wet?

Integraliteit

Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:

- a. **bereiken en in stand houden** van een **veilige en gezonde fysieke leefomgeving** en een **goede omgevingskwaliteit**, en
- b. doelmatig **beheren, gebruiken en ontwikkelen** van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Horizontale en verticale integraliteit

• **Omgevingsvisie (strategische doelen en kwaliteitsniveaus)**

- Vertaalslag en doorwerking doelen in Sectorale beleidsprogramma's
- Ruimte, Milieu, Bouwen, Riolering, Verkeer, Beheer openbare Ruimte etc.

• **Programma**

- uitwerking beleid voor de bescherming, beheer, ontwikkeling, gebruik of het behoud fysieke leefomgeving
- Maatregelen om aan doelstellingen omgevingswaarden te voldoen/ monitoring

• **Omgevingsplan**

- Functies, activiteiten, omgevingswaarden, toetsingskader
- Ruimte, Milieu, Bouwen, APV

• **VTH (uitvoering)**

- Omgevingsvergunningen, meldingen, geen meldingen
- Bouwen, Milieu
- Regionale uitvoeringsdienst/Veiligheidsregio/private kwaliteitsborging

Noodzaak vanuit de wet?

Sneller en beter:

- **Procedures;** (Awb 8 weken) beleidsontwikkeling en afstemming, meer efficiency, meer als adviseur minder als toetser aan de voorkant!
 - past dat met het huidige KCC (frontoffice) qua deskundigheid + competenties.
- **Werkprocessen;** meer vergunningsvrij, minder meldingen, geen meldingen, meer zorgplicht, focus op doelen en niet op middelen, minder toetsen meer hoofdlijnen, privatisering en nieuwe stakeholders, nieuwe rol-verhouding, capaciteitsgevolgen, aanpassing omgevingsplan (raad/college), verschuiving behoefte van competenties

Noodzaak vanuit de wet +?

- **Bestuurlijke afwegingsruimte** (1 afdeling- 1 afgewogen advies – 1 bestuurder?) indeling raadscommissies (leefomgeving)
- **Samenloop** met andere wet- en regelgevingstrajecten en lopende zaken:
 - Wet VTH
 - Privatisering kwaliteitsborging → relatie met Leges
 - 3 D's
 - Ontwikkeltrajecten
 - Actualisering bestemmingsplannen

Een tussenbalans

Bevindingen (1)

- **Meer organisaties al gestart met implementatieproces dan verwacht**
 - opstellen Plan van Aanpak
 - vooral nog in voorbereidende fase

Plan van aanpak?

Ja 39%

Voorbereiding /besluitvorming 63%

Uitvoeren van het plan 29%

Onbekend 9%

Aanstellen projectleider: maar met welk profiel?

- Download op youtube: krasse knarren headhunter

Bevindingen (2)

- Primaat ligt nog sterk bij Ruimtelijk Ordening (zowel ambtelijk als bestuurlijk)
 - Vanuit instrumentarium niet onlogisch
 - Vanuit organisatie en integraliteit wel een risico

Projectleider aangesteld?

Ja:	61%	→	RO:	64%
Nee:	27%		Overig:	36%
Weet niet:	12%			

Welke portefeuillehouder aangewezen?

Portefeuillehouder RO	69%
Portefeuillehouder anders	3%
Niet bekend	28%

Bevindingen (3)

- **Kennisniveau nog onvoldoende (5.1)**
 - Serieus aandachtspunt
 - Risico: onvoldoende benutten van gedachtegoed OW vanuit de breedte
 - Klokken dus gelijk zetten (kansen en bedreigingen)
- **Integraal werken: magere voldoende**
 - Serieus aandachtspunt en mogelijke belemmering in implementatieproces

Bevindingen (4)

- **Belang nu al opstellen Omgevingvisie wordt gezien**
Maar vanuit instrumentele spoor of als onderdeel implementatieproces?

Gaat u binnen nu en 2 jaar een Omgevingsvisie opstellen?

Ja	53%
Nee	16%
Weet niet	31%

Bevindingen (5)

- **Experimenteren loont:**
 - positieve bijdrage aan kennisniveau en integraal werken
- **Gemeentesecretaris** – de functionaris die daarmee aan de slag moet - is nog beperkt betrokken

Spelen er binnen uw organisatie op dit moment verander- of ontwikkelingstrajecten?

Ja	62%
Nee	25%
Weet niet	13%

Bevindingen (6)

- **Budgetreservering** aandachtspunt voor met name de instrumentele (digitale) uitwerking
- **Zwaartepunt:** instrumenten → mens en organisatie (wat is wijsheid?)

Een visie op implementatie

Visie op implementatie organisatie!

Download op youtube: lebbis terras

“ALS WE WILLEN, KAN HET”
(NU AL!)

Einde

Voor meer informatie:

Robert Forkink

M: +31 (06) 51 49 41 34

E: robert.forkink@anteagroup.com

Edwin Oude Weernink

T: +31 (0)6 57 99 56 99

E: edwin.oudeweernink@anteagroup.com